

GORENJEJEC

Političen in gospodarski list.

Izhaja vsako soboto zvečer. — Stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za druge države stane K 5'60. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljave naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje za petit-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat primeren popust. Uredništvo in upravnništvo se nahaja v hiši št. 105 nasproti župne cerkve. — Upravnistvu naj se blagovoljivo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Tedenska priloga:

„Jeseniška Straža“.

Mesečna priloga:

„Slovenski Tehnik“.

Derschatta.

Spretni vodja alpskih Nemcev, bivši graski odvetnik, Derschatta, je sedaj železniški minister. Tako važen portfelj v gospodarskem in narodnem oziru je dobil eden najhujših in najbolj zvitih sovražnikov Slovanov! Že pod različnimi uradniškimi železniškimi ministri smo posebno mi Slovenci čutili, da se nas smatra za manjvreden narod, kateremu se lahko stopa na vrat, kakor hoče, kateremu se lahko dajo brce, kolikor se komu poljubi, ker ne postavimo nobenega odpora nasproti. Kake križe imamo z razširjanjem kolodvorov na gorenjski progi, ki je ena najbolj produktivnih v Avstriji, dočim se celovskemu mestu kar čez noč dovolijo milijoni za povečanje postaje! Kar je modernih voz, se jih ustavi na Trbižu, na kranjske in primorske proge pa prihajajo vlaki, ki so po nemških deželah že izgubili svojo »nedolžnost in mladostno lice«. Če bi se slučajno v zadnjih le-

lih ob gradbi železnic večkrat ne pripeljal kak odposlanec ministristva v naše kraje, bi niti ne vedeli, da avstrijske tovarne znajo izdelovati prav lepe moderne, z vsem komfortom opremljene, seveda le za Nemce namenjene železniške vozove. In v narodnem oziru nam je dajalo železniško ravnanje v Beljaku v sporazumu z Dunajem klofuto za klofuto. Kjer je le moglo, je zapostavljalo naš jezik. V vseh jezikih dobimo napise po železniških vozovih, ki vozijo po Slovenskem, le slovenščine ne vidimo nikjer; če se je le dobil kak uslužbenec, ki je za silo izpregovoril kako besedo, poslali so ga v slovenske kraje, domačine pa pošiljali gor na Gornje Štajersko. Celo domačim tvrdkam se je zabranjevalo postavljati reklamne napise ob postajah, dočim se je Nemcem vselej prav rado ustrezalo.

To je bilo dosedaj!

Prej so nas topli s palicami, pod Derschattovo vlado so nas pa že začeli s skorpijoni! Beljasko ravnanje se je izpremenilo tako, da Kranjska pripade popolnoma k tržaški direkciji. Ker ravnanje v Beljaku smatra Korosko za povsem nemško deželo, na Spodnjem Štajerskem pa je le mala proga v državnih rokah, bo kmalu zadnji Slovenec izginil na progah, ki teko po slovenskih kra-

jih v področju beljaskega ravnanja! Pa tudi na Gorenjsko ni pozabil Derschatta. Na Jesenice je poslal samo nemške uradnike za vzdrževanje proge, poleg tega pa je pol stotine nižjih nemških uslužbencev. Zadnje inšpekcijsko potovanje ministrovo ob novi progi je imelo še posebno namen, da sondira teren za nemško uradništvo. Tudi se je tedaj dogovarjalo o svečanostih povodom otvoritve nove železnice. Vsemu slavju se hoče dati dvojezičen, če ne še samonemški značaj.

Veliki moči Derschattovi moramo Slovenci in sploh Jugoslovani postaviti kako protitežo. Če se nas je sedaj prezrlo pri imenovanju ministrov-rojakov, zato ne smemo odstopiti od zahteve po svojem ministru ter izkušajmo že popred na vsak način doseči, da se o usodi našega naroda, o bodočnosti naših sinov ne odločuje preko glav zastopnikov Jugoslovanov. Če ima nemški minister-rojak sebi prideljenih več konceptnih uradnikov, ki poznajo razmere posameznih dežel, ali bi se ne mogel slovanskim ministrom-rojakom prideliti takoj kak Jugoslovan, skoz čegar roko bi morali iti vsi akti, ki se kolikaj tičejo našega narodnega vprašanja, naj si bodo že uradniška imenovanja v raznih strokah ali druge zadeve!?

PODLISTEK.

Juliette.

Splsal Valek.

Iščoč med svojimi zasebnimi »akti« potrdila, da sem poravnal neki večletni račun svojega knjigotržca, najdem med poslovnimi pismi ličen ročnat listek, v njem pa malo vizitko s francoskimi besedami: »Danes ob dveh popoldne pojdem mimo kavarne „Beethoven“ — Juliette.« Nič drugega ni stalo na listku, jaz sem se pa vendar zamislil ob njem v pretekle lepe čase nazaj.

Pred leti je že bilo. Stanoval sem v tretjem nadstropju v ulici dunajskega predmestja. Mala soba je imela le eno okno na dvorišče. Pri tem oknu sem se pripravljaj za drugo državno izkušnjo in si kvaril že itak

ne posebno dobre oči. Nikdar ni solnce obsvetilo mojega stanovanja, le vonj iz raznih kuhinj ali pa tudi stranišč je prodril v sobico, če sem imel okno odprto. Nisem mislil, da me opazuje kdo, ko sem že ob petih zjutraj slonel pri oknu in zamaknjeno zrl v Kranjčev »državljanski zakonik« in tako tičal do poldne, ko je bilo treba pogledati, ali je še kaka znamka v žepu za »menso academico« in še 15 krajcarjev za črno kavo po kosilu. Od dvanajste ure do treh popoldne sem si pa dal prosto. Tedaj sem šel pogledat v avlo, če je prišlo name kako pismo, na desko z denarnimi pismi sem tudi vselej pogledal, pa vedno sebe iskal zaman, potem pogovoril s kakim znancem, v »mensi« si malo pokvaril zelodec do drugega dne in nato s slovesnim korakom šel proti kavarni »Beethoven«, kjer sem najprej površno pogledal liste iz »domovine« in pa

dunajske časnike, nato pa skozi okno opazoval Dunajčanke, ki so hodile po opravi ali pa tudi ne iz notranjega mesta ter nazaj. V kavarni sem bil »gospod«, in nadmarker »Julius« mi je z dunajsko postrežljivostjo prinašal časopise in kar sem še rabil.

Zunaj sem videl toliko ženskih obrazov, da si jih nisem mogel sproti zapomniti, le nekatere gospodične, ki so vedno hodile mimo mojega okna, sem si dobro zapamtil. Nekaj dni sem pa se je vsak dan pokazala ob dveh lična drobna in precej visoka postava kakega osemnajstletnega dekleta s plavimi lasmi, črnimi očmi in skoro enakim nosom. Čudno se mi je zdelo, da je vselej uprla svoje vprašajoče oči v okno, pri katerem sem jaz sedel s tovarišem Ivanom Toriščem. Vsakokrat je prišla čez kakih dvajset minut nazaj iz notranjega mesta, pogledala v okno in počasnih korakov šla

Jutri velika ljudska veselica v „Zvezdi“ v Kranju!

Vsemu germanizatoričnemu delovanju Derschattovemu pa bomo tudi mi posvečali največjo pozornost, spravili vsako zadevo, ki se tiče nas, v javnost, in če se nas v začetku ne bo slišalo na Dunaju, imamo tudi pripravljeno vse, da nam ne uide niti najmanjša stvar, ki tangira naš narod, in odkrili bomo vse ter z vso odločnostjo zahtevali pravice na svojih tleh!

Gospodarske razmere ob zgornji Savi in Soči*).

Že letošnje leto se otvori nova železnica med Celovcem in Gorico in obsežne pokrajine slovenske zemlje se bodo pozvale k novemu življenju. Ali že danes se ne more brez neke skrbi gledati v bodočnost glede narodnega značaja teh krajev. Glavno središče vsega novega gibanja postanejo Jesenice v savski dolini, ali razmere v tej občini nikakor niso povoljne. Nad vse čudovit je pač tu hitri naraščaj; pri ljudskem štetju l. 1900 so imele 3604 prebivalcev, danes se računa število prebivalstva že na 10.000**. Stojč je na križišču Rudolfove železnice z novo bohinjko progo, obdarjene z zadostno vodno silo in zemljo, ugodno za stavbo tovarn, kažejo že sedaj Jesenice, da postanejo v kratkem najbolj obrtna občina na Kranjskem. Ni treba pripominjati, da lamošnja podjetja niso slovenska; nemška zasebna šola in vroči boj za občino v občinskem zastopu sta posledici tega. Razmere označuje to, da imajo prvi in drugi razred Slovenci zagotavljen (prvi po budjejeviškem vzgledu), dočim je v nevarnosti tretji, kjer nemških volilcev sploh ni.

Od Jesenic dalje proti severozapadu se dolina razteza proti rateskemu razvodju do povodja Zlice, ki jo združuje s trbiško kotlino. Tej pokrajini ob gornjem teku podkorenske Save hočemo danes obrniti malo več pozornosti. Politično se deli v štiri občine, ki spadajo vse k okrajnemu glavarstvu v Radovljici. Dovje s 1345 prebivalci (l. 1900; danes pač mnogo več), Kranjska gora s 1528 prebivalci, Rateče s 768 prebivalci, vsa povsem slovenska sela, in Belapeč s 714 prebivalci, najsevernejša občina, ki je pa nemška.

*) Ta tudi za nas zanimivi članek je spisal znani češki turist dr. Viktor Dvorský v letošnji majski številki izvrstne revije: Slovanický Pěhled.

**) Za časa gradbe železnice (op. prel.).

dalje po «Alzerci». Nikdar se nisem domisljeval, da bi kako dekle radi mene promeniralo ob mojem oknu, toda v tem slučaju sem videl neko izjemo. —

V svojem stanovanju sem bil zopet ves vtopljen v knjigo, sedeč pri odprtem oknu, kar začujem iz hiše v nasprotni strani dvorišča glasen, zelo simpatičen klic: «Mama, mama». Ozrem se na nasprotno okno in — glej čudo — zagledam svojo napol-znanko izpred kavarne. Prijazno se je smehljala in mi mahala z robcem. Jaz sem bil vedno boječ v ženski družbi, čeprav sem vedno rad imel punce; zato mi je pa prav dobro delo, da mi je enkrat «poštena» punca sama prišla naproti. Z vso ljubeznivostjo sem ji vrnil njeno pozornost in ni dolgo dni trajalo, da sva se našla ob večernem mraku v poljubu v širokem hišnem hodniku. . . Njena mati je bila vdova po nižjem uradniku v ministrstvu, ona pa je poučevala francoščino v par dunajskih hišah, da sta mogli izhajati za silo. To mi je vse odkrila takoj pri prvem sestanku in kar videlo se ji je, da si želi skoro ženina, ki bi jo rešil službe.

Dalje prih.

Narodno-gospodarski zaklad zemlje ljudstvu v obče tu ne donša mnogo, k čemur je največ krivo neracionalno obdelovanje, čeprav bi bila bližnji Trbiž in posebno Jesenice prav dobro razpečališče. Zita je, kakor se razume že samonasebi, na visokem, gorskem kraju prav malo in to le za domačo porabo, glavni vir dohodkov je govedoreja in mlekarstvo. Ali to se skoro omejuje le na Rateče.

V sosednjih Karavankah se sicer dobi dovolj pašnikov, pa so mnogokje zanemarjeni in se zaraščajo s prtilikovci. Na planinah julijskih Alp ali takih krajev ni veliko, ker julijske Alpe padajo proti Savi v strminah, tako da se le na nekaterih krajih dobe primerni pašniki — tako pod Travnikom, na srednjem hrbtu Martuljka, največ pa na planoti nad Vrati, na dovških podih. Poljsko gospodarstvo je prav primitivno in iz tega se rodi skoro nevolja do dela. V tem oziru je značilno prevažanje poljskih pridelkov; nalože se na male vozičke, ko se pa pripeljejo na določeno mesto, jih ne skladijo kakor drugod, temveč gospodar s pomagati zleze pod voz, se upro obenj in ga prevrnejo, ne brigajoč se za to, da se mu voz pri tem ponavadi ves pretrese in poškoduje.

Dalje prih.

„Ilirija“ slovenskim abiturijentom.

Dolga doba neprostih srednješolskih let je minula, v kratkem vam zasije zlata akademična sloboda, skoro napravite oni vršni korak v življenje, ki vam ima biti prvi in merodajen na poti do Vašega poklica! Narodni ponos in iskrena ljubezen do svoje slovenske domovine vodita tudi vas, da pomnožite armado slovenske inteligence, ki ima, kakor glava na telesu, dolžnost, da deluje za narodov procvit v vsakem oziru.

Toda na katerih visokih solah naj si pridobe slovenski dijaki potrebne naobrazbe? To vprašanje je danes za vse slovensko dijaštvo jako aktualno. Svojega duševnega središča in vzgojevališča, lastne slovenske univerze vsled prevelike naklonjenosti svoje vlade in svojih sodržavljanov nimamo, a razmere na nemških vseučiliščih že od nekdaj ne odgovarjajo slovenskim potrebam. Na nacionalni, šovinistični univerzi v Gradcu je slovenski dijak svojim učiteljem le neljub gost, svojim nemskim kolegom le siten vsiljivec in inferijoren sodrug; univerza na Dunaju, ki naj bi bila osrednje zavetišče vede vsem avstrijskim narodom, se je istotako uradno razglasila za strogo nemško posest in tako zadobila tip nižjega provincialnega vseučilišča; a ne samo visoke šole same, ampak tudi prebivalstvo teh mest je slovenskemu dijaštvu po svojem mišljenju tuje in nasprotno in ga kot tako ne more podpirati v njegovem stremljenju po vsestranski izobrazbi in omiki.

Zatorej, slovenski dijaki, le v stolico avstrijskih Slovanov, v zlato slovansko Prago! Česar se učimo drugod v sovraštvu od strani neprijaznih nam tujcev, imamo tu v svežem, čistem slovanskem duhu tako lepo izraženo, da nas s silo uči in bodri vsak čut ukaželjne narave. Praga, ta tip mogočno prodirajoče slovanske kulture, ki je v teku dolgih stoletij s krvjo in napredkom podčrtala v njej vsako zgodovinsko črtico, to kulturno središče bratskega nam češkega naroda, sprejme tudi slovenskega dijaka z največjo prijaznostjo v svojo sredo. Tu spozna slovenski dijak pravo slovansko življenje ter preide po najkrajši poti od idealnega navdušenja k resnemu, rednemu delu za kulturni, gospodarski in politični napredek svojega naroda.

V sedanjih nacionalno-socialni dobi nam je vzgledno narodno-gospodarsko stanje in delovanje čeških naših bratov lahko v vsakem oziru najboljšje navodilo, proučevati potrebo povzdige prave narodne zavesti o Slovencih kot najmočnejšega impulsa k vspešnemu

narodnemu, gospodarskemu in kulturnemu delu v dosego boljšega gmotnega in duševnega stanja.

Kakor je na podlagi narodne ideje poglana kultura v Čehih najlepše cvetove, tako bodo tudi pri Slovencih dosegli gmotni napredek, umetnost in literatura zaželjeni višek šele tedaj, ko začnejo zajemati iz neizcrpljivega vira zavedne narodne duše: nacionalizem je velikanskega pomena za napredek posameznega naroda, zato bodi tudi narodna ideja temelj vsemu slovenskemu življenju! Kot produkt konkretnih razmer je socialno gibanje na nacionalni podlagi neobhodno potrebno, kajti le tako pridemo do dobrega poznanja vseh socialnih potreb široke ljudske mase, ki večinoma reprezentuje vsak narod.

In k vsemu temu se navajajo dijaki v Pragi že po okolnostih samih. Vse prebivalstvo kraljevskega mesta je posebno slovenskemu dijaku iz srca naklonjeno, celo mesto s svojimi javnimi knjižnicami, čitalnicami, muzeji, razstavami, gledališči, nestevilnimi znanstvenimi in političnimi predavanji, premnoga akademična, pevška, sokolska, znanstvena in družabna društva ga kot Slovenca prijazno podpirajo v njegovem stremljenju. Poleg tega je pa tudi življenje v Pragi ravnotako ceno ali še ceneje nego morda v kakem drugem vseučiliškem mestu; od pomoči raznih podpornih društev, zlasti «Podpornega društva za slovenske visokosolce v Pragi» ter mnogih drugih nam naklonjenih čeških društev, je dana vsakemu, ki mu dovolijo njegove gmotne razmere študirati v drugih mestih, predvsem v Pragi ugodna prilika, izobraziti se brez velikih življenjskih skrbi po vzorih širšega slovanskega duha. In še nekaj nudi Praga, česar nobeno drugo mesto: Sokolstvo, ki je med Čehi najbolj razvito, sprejme slovenski sokolski naraščaj z veseljem v svojo sredino; v kratkem se namerava ustanoviti poseben slovenski oddelek praškega Sokola, ki postane eminentne važnosti, zlasti letos ob priliki VI. vsokolskega izleta v Prago s tem, da bode deloval na to, da pride ob tej priliki kar največ slovenskega Sokola v Prago, poučiti in navdušiti se za nadaljno sokolsko delo v domovini, in jim poda ob tej priliki vse potrebne informacije, da v kar najkrajšem času po možnosti natančno spoznajo slovansko Prago.

Opozarja se tudi na to, da se ustanovi najbrž že oktobra, na vsak način pa v drugem tečaju posebna stolica za jugoslovanske jezike, tako da bode mogoče slovenskim filologom delati izpit tudi iz svojega materinega jezika.

Nekateri tovarisi se bojijo znabiti Prage, ker ne znajo češkega jezika. In v tem oziru so težkoče minimalne, zlasti zato, ker se uvidejo s prihodnjim letom na inicijativo našega društva pri «Svazu českoslovanskega studentstva» posebni konverzačni krožki nalašč za novodošle Slovence, da se jim s tem omogoči naučiti se češčine popolnoma v kar najkrajšem času.

Jasno je torej iz vsega, kako velike ugodnosti in prednosti imajo praške šole pred nemškimi na Dunaju in v Gradcu. Zatorej, slovensko dijaštvo, proč od Gradca, proč od Dunaja! Dokler nam ne dajo lastnega slovenskega vseučilišča, pridite kar najštevilneje sem gori v zlato slovansko Prago!
Odbor.

Dopisi.

Iz Cerkljan. Dopisnik in tat družinskega miru v cerkljanski okolici v «Domoljubu» pod naslovom «Izpod Grintovca» že dlje časa zbija svoje prismodarije, hujska in draži prav po novokatoliški morali prijatelja zoper prijatelja, družino zoper družino, tako da je s tem vsejal toliko sovraštva, da se drug ogiblje drugzega. Poprej pa tako mirna fara. Kot katolik, a boljše katoliški novodobni pop ima dovoljenje, da si kar sam odpušča greh, če je

hujskarija sploh kakšen greh. Povod tem sovražnim dejanjem mu menda daje mleko neodvisnih kmetov. Ta sovražna mlečna zelenina si je doništjal: Ko napravim novo mlekarino, bode prva kar skopnela kakor spomladanski sneg. Pa se je zelo zmotil. Najtrdnejše posestnike in zanesljive donosevalce ima prva, stoji popolnoma na svojih nogah, ima tudi obljubljene podpore in dobiva vedno več mleka. Zadnja, to je Bešterjeva, pa dobiva mleka le toliko, kolikor ga sfehta. Ima še ves dolg, ker je oprava in zidarstvo delo stalo čez 2000 K. Zraven so pa samo slamnati možje. Pustite fehtarijo, boste videli, kdo vam bo prinesel mleko. Pavovc z Brnikov je prvi mučenik Bešterjevega mleka; vozi, kakor se bere v zgodovini grških ver, kako je vozil Elija sonce vsako jutro na vzhod. Tako vozita oče brez možgan vsako jutro mleko, zbira ga in fehta pri žeah in kravah, čaka in gleda na mlečne žilice, njemu je mar le velika posoda, če mu jo kaka žena da v roke. Kakor pravi bisager tako fehta, potem pa sklada v takozvani Elijev voz — in hajd v Petrovčevy lederstvo z njim, v strojarno, kjer se strojijo smrdljive kože. Kakšen smrad dajejo poleti po strojarinah kože, to ve tisti, ki je to videl ali duhal. In tukaj se shranjuje mleko, ki je tako občutljivo glede okusa in duha, v družbi smrdljivih kož. Kako sirovo maslo (puter) se napravi iz njega, si lahko vsak sam misli. Odjemalci bodo to tudi kmalu uvideli. Zraven, kakih 7 do 8 metrov proč je za oboje skupaj, namišleč za mlekarino in strojarno, velika nepokrita gnojna jama, ki že sedaj daje grozno lep duh, tako da prostovoljno ne spraviš zlepa konja mimo. Le Pavovčev belec gre še na komando očeta, seveda na katoliški podlagi, in Pavovčeve matere, posestnice okusno špicastega jezika, vprežen v zgodovinski Elijev voz brez ojnice, on gre na pritisk korobača, ki ga Pavovc oča vedno regimentno drže v roki, skozi vso smrdarijo te jame v imenitno zažmahano mlekarino. Ker so Pavovc oče že izpolnili 60. leto in so dobro podkrovani v vseh paragrafi, pravijo, da se bodo odpovedali voznji mleka. Oče bi bili prišli poleg slamoreznikov Petriča in Beljeharja radi v odbor te čislane mlekarne, pa smentani krušni sovražnik Bešter ni dopustil tega, češ, dedec prevč kolne. Le toliko mu je dovolil, da je smel en mesec brezplačno fehtati in voziti mleko ta skrajno izmučeni mož. Potem mu je pa menda rekel: Zdaj pa «adijo», preprekla slama! Petrič pravi na to, da ima tudi belega konja, a je kobila. Kobasar iz Šenturja ima tudi konja, ki pa ni tak, kakršen je Petričev. Kobasar pa ne pripelje nič mleka; Kobasar je bahač. Njegov konj je «pram», a tak ne vozi rad mleka. Beljehar s Police je kasir te imenitne, a slabo uspevajoče mlekarne; menda bode on kaj pripeljal. On dobro ve, kaj je konjsko meso, da se ne sme preveč okrog ravnati s korobačem, drugače ni okusno. Peterca z Brnikov agitira za mleko okrog mater in smrč kakor kamniški vlak, ko pelje «soder»; on bi tudi rad vozil, pa ima ozimko — spet slaba številka. Jazbec, župan cerkljanski, skrbi tudi, da bi se dobilo kaj več; gre tudi na agitacijo, pa le toliko, da se malo otrese holh, ki ga kot občinskega zastopnika koljejo, da je pod kožo več rdeč; notri po Petrovčevi kamri se prevzdiguje in poka tobak kakor najeti komedijant. Njegov oproda Tone ga pa pita z lepim imenom — bunče. «Bunče» — to je domači izraz tega Petrovčevega sličilca. Sluga, včasih «tudi župan», hodi z dolgimi brkami kakor kak paša, vedno imajoč požirek hudičevga pod kučmo. Če nima drugega opravila, se spoprime s kakim beračem. Sekreter študira venomer postave in daje puhlo-glavim odbornikom nauke za nadaljnje zmedarije po občini. Jazbec se grabi za koleni, gotovo ga nekaj zgače in pravi: No, vid's, tok je, s pa pomagej, če mor's; sej prav'mi est znam sedem šprah, pa vse vkup ni nič. Žena mu pa med tem siva hlače, kakor je sivala znana Urša v «izgubljenem bogu». Od

časa do časa pa prihaja Bešter, imajoč dolge gorjanske korake in kratko sukno, pameti pa da kar od njega maha. On prihaja takrat, kadar je v hranilnični kasi kaj denarja, ga vzame ven in pravi domoči izraz — bančeti: Tukaj zalagam 1000 K. Kdor mi dokaže kako laž, pa — bumf, zopet je zaprta skatlja in obenem denar depozitiran. Tako se dela, kdor zna. G. urednik! Toliko sem Vam hotel povedati za sedaj; prihodnjic pa zopet kaj o mleku, o agitaciji marijinih devic, namreč kako tukajšnje devilstvo agitira, da bi imelo in dobilo mleko. Povedali bomo o Vorenču, Meti in njenem pinčku. Dolej pa zdravi!

Iz Lukovice. Zapustil nas je orožniški stražmojster g. Jožef Puntar. Odšel je v Pulj, kamor je imenovan poštini asistentom. On je bil blaga duša in povsod priljubljena oseba. V izvrševanju svoje težavne službe je bil vedno prijazen in ni nikdar iskal prilike, da bi koga šikaniral! Poleg tega nam je bil pa tudi v družabnem življenju nenadomestljiv. To bo občutilo najbolj naše pevsko društvo «Zarja» na Brdu. On in njegova ljubeznjiva gospa soproga sta bila ves čas trdna in vstrajna opera temu društvu. Sploh, g. Puntar si je znal povsod s taktičnim nastopanjem pridobiti mnogo na časti in ugledu svojega stanu. Naj bi našel ta vzor-stražmojster med ostavljencimi tovariši mnogo posnemovalcev! Njemu in njegovi gospe soprogi pa kličemo še enkrat iskreno: Bog vaju ohrani še mnogo let v prijazen spominu na nas!

Občinske volitve v Škofji Loki.

V Škofji Loki, dne 6. julija.

Včeraj so se dovršile volitve v naš občinski mestni zastop. Pri teh volitvah se lahko reče, niste niti napredna niti klerikalna stranka polagali posebne težnosti. Prva, ker je vedela, da vsa klerikalna agitacija, izvzemši v tretjem razredu, ne bi mogla omajati njene dosedanje postojanke, slednja pa, ker je z ozirom na popolno demoralizacijo v lastnem taboru vnaprej čutila — poraz!

Volilci se z malimi izjemami niso skoro nič brigali za volitve, kar dokazuje njihova pičila udeležba. A vzlic temu so te volitve važnega pomena, ker dokazujejo zadosti jasno, da jo je naš prečastiti Šinkovec s svojo klerikalno politiko — zavozil! Vidi se, da ga niti njegovi nekdanji najgorečnejši pristasi več ne marajo. Zameril se jim je večidel radi tega, ker hoče naložiti meščanom novo, občutljivo breme. Dasi je župna cerkev vsako nedeljo mladane prazna, vendar se je karpiciral, da je cerkev za Škofjo Loko pre-majhna! Alo, hitro je dal napraviti nekaj načrt, ki ga je bil razstavil v izložbi tukajšnje papirne trgovine g. Pápa in stvar spravil pred občinski zbor, kateri mu je žalibog šel na limanice in mu dovolil, da sme v svrhu razširjenja župne cerkve brezplačno porabiti občinski svet, kar ga je pri cerkvi! Kaj so mislili občinski odborniki, da so Šinkovcu dovolili mestni svet, je pač velikanska uganka! Ne vemo, kje je to utemeljeno v postavi, da se mora župniku dovoliti kaj takega. Že zdaj je v obližju župne cerkve tako tesno, da so sosednje hiše popolnoma skrite, kaj bo šele tedaj, ko se cerkev poveča? Te hiše izgube veliko na svoji vrednosti in je torej umljiva nevolja dotičnih hišnih posestnikov! Ne glede na to, da bo s tem oviran promet pri župni cerkvi, nego premisliti je treba, kako bodo s tem novim bremenom udarjeni davkoplačevalci! Kakor da nimajo že zdaj zadosti doklad! — To je prvi vzrok nepopularnosti našega župnika in dejanskega voditelja falirane klerikalne stranke v Škofji Loki.

Drugi vzrok njegove nepriljubljenosti, sosebno pri samih klerikalcih je to, da sili vernike sploh, da morajo hoditi ob nedeljah

le k njegovim dolgočasnim pridigam. Mnogo njih je, ki nimajo toliko časa, da bi privoščili župniku Šinkovcu ta šport in zato žele opraviti svojo nedeljsko pobožnost pri kaki tihi maši. Zlasti so to razni uslužbenci in one gospodinje, katere čaka doma kopica otrok in drugega hišnega opravila sploh. Ti seveda ne morejo postajati cel dopoldan po cerkvah, kakor razne tercijalke, ki nimajo na svetu drugega dela, kakor opravljati ali obrekovati svojega bližnjega.

Torej to sta dva poglavitna vzroka, da sami klerikalni volilci ne marajo za svojega voditelja. Zbog tega so sklicali nekaj shod v gostilni «pri divjem mačku» na spodnjem trgu in tam postavili svoje kandidate za III. volilni razred in kateri kandidati so bili faktilčno tudi izvoljeni. Hoteli so sicer klerikalci, kar jih je še vdanih župniku, postaviti svoje protikandidate, a so se ob 11. uri že premislili! Liberalni volilci, ki so se za volitve zanimali, so svoje kandidate postavili v II. in III. razredu tako, da o tem ni nihče vedel ničesar.

Toliko o pripravah k vršecim se zadnjim volitvam. Da boste vedeli, cenjeni čitatelji, kako malo zanimanja je bilo pri teh volitvah, navajamo razmerje glasov. V III. razredu, ki je volil dne 3. t. m. je volilo samo 9 volilcev od 380 v volilni listini znamenanih, torej nekoliko manj kakor dvain pol odstotka. Izvoljeni odborniki so: Gašpar Čarman, posestnik, z 9. glasovi; Janez Kosir, posestnik in trgovec, z 9. glasovi; Jurij Grohar, posestnik in mizar, s 7 glasovi; Janez Debelak, posestnik in klobučar, z 7. glasovi; Andrej Jamnik, posestnik in klobučar, z 7. glasovi; Gašpar Maher, posestnik in kovač s 6. glasovi. Namestniki: Jožef Hafner, posestnik in gostilničar, s 4. glasovi; Jožef Kosir, posestnik in mlinar s 4. glasovi; Janez Okorn, posestnik in mizar s 4. glasovi. V II. razredu, ki je volil dne 4. t. m., je bilo 40 volilcev. Volilo pa jih je 12, torej 30 odstot. in so bili izvoljeni za odbornike: Konrad Pecher, posestnik in trgovec, z 11. glasovi; Leon Lavrič, posestnik in trgovec, z 11. glasovi; Rafael Thaler, posestnik; Franc Zilherl, posestnik in gostilničar; Anton Homan, posestnik in gostilničar; Josip Guzelj, posestnik in izdelovatelj kisa, vsak z 10. glasovi. Namestniki: Ervin Burdych, posestnik in lekarnar, z 10. glasovi; Matevž Hafner, posestnik in mesar, z 10. glasovi; I. N. Koceli, posestnik in trgovec, z 9. glasovi. V I. razredu, ki je volil dne 5. t. m., je bilo 33 volilcev, volilo pa je 14, torej približno 43 odstotkov. Izvoljeni so za odbornike: Juraj Sumar, c. kr. okrajni sodnik, z 14. glasovi; Niko Lenček, posestnik in c. kr. notar; dr. Anton Arko, posestnik in okrožni zdravnik; dr. Karel Zakrajšek, zdravnik; Lovro Sušnik, posestnik in gostilničar; Slavko Flis, učitelj, vsak s 13., slednji z 12. glasovi. Namestniki: Josip Pavlič, posestnik in c. kr. poštar z 11. glasovi; Oskar Dev, c. kr. sodni pristav, z 8. glasovi in Matej Žigon, posestnik in trgovec z 8. glasovi.

Tako so torej končale zadnje naše občinske volitve, za katere so se klerikalci pripravljali ves čas in imeli že izgotovljen načrt, kako izbaciti iz mestnega zastopa vse dosedanje napredne odbornike. To se jim je izjalovilo. Pač pa so danes sami izbacjeni in njihov kolovodja župnik Šinkovec ždi danes v kakem kotu svojega župnišče, peneč se od jeze, ker se mu je izneverila lastna stranka in ne mara zanj. Novi občinski zastop pa naj nastopi z vso odločnostjo proti župnikovi nameri, obremeniti davkoplačevalce z novimi dokladami in naj razveljavi sklep, tičoč se razširjanja in povikšanja župne cerkve, ki je za nas že dovolj velika, in se tudi župnik Šinkovec lahko še v njej obrača. Pozoren naj bo torej v tej delikatni zadevi zlasti, ko se bodo razpravljali prihodnji občinski proračuni.

Meščan-volilec.

Novice iz medvodske in sorške okolice.

— V nedeljo, 15. t. m., ima prosto-voljno gasilno društvo v Sori svojo prvo slavnostno veselico. Društvo je še mlado, vendar prav lepo napreduje. V prvi vrsti si mora nabaviti potrebnega orodja, zato potrebuje denarja in v ta namen se je priredila veselica, ki hoče vsakemu udeležniku nuditi razvedrila in zabave. Posebno se pričakuje, da pridejo zraven vsa gasilna društva ter s tem pokažejo bratsko gasilsko vzajemnost. Ravnotako so vabljeni druga narodna društva in slavno občinstvo. Natančnejši vspeh je med dnevnimi vestmi. Ako kdo ne dobi vabila, naj vseeno pride, vsakdo je dobro došel.

— Prelečeno nedeljo je bilo v Preski blagoslovljenje «Delavskega doma», ali kakor pravijo po večini «gledališča». Bila je precejšnja udeležba, vendar ne toliko, kakor so pričakovali.

— Tudi v Preski snujejo gasilno društvo. Nekateri trdijo, da hočejo imeti nekateri ljudje klerikalnega kalibra samo zato to društvo, da bi sorškemu nasprotovale. Naš nasvet je pač ta, da je prav, če sili potreba k temu društvu, ako pa le strankarstvo tišči, se pa ne bode obneslo. Sorškemu gasilnemu društvu je «Domoljub» mislil mnogo škodovati, pa mu ni mogel. Sedaj bi se lahko vrnil klin s klinom, in preskemu društvu bi škodovalo kaj takega. Najmodreje bi pač bilo, da bi se nekaj dolga za gledališče plačalo, potem šele kaj družega.

Izvestja

deželne zveze za
prometa tujcev

pospeševanje
na Kranjskem

Pisarna v Ljubljani (hotel Lloyd).

Ker se je letoviška sezona že pričela, naznanjamo vsem letoviščarjem, da imamo na Kranjskem in poleg tega v Soštanju na Štajerskem na razpolago okrog 200 stanovanj. Oddajo stanovanj posredujemo brezplačno. Naš kataster stanovanj pa še ni popoln, zato pozivljamo še enkrat vse imetnike stanovanj, naj nam le-ta naznanijo. Povpraševanje je jako veliko in ker za mnogo krajev še nimamo nikakih stanovanjskih izkazov, se prigodi, da letoviščarjem ne moremo vedno ustreči. Imetnike stanovanj prosimo tudi, naj nam pošljejo slike, oziroma fotografije ali razglednice dotičnih krajev ali dotične hiše, ker bo zvezar tudi glede tega uredila zbirko, ki ji bo jako služila pri posredovanju. Isto velja tudi glede lepakov, prospektov in drugih reklam, ki jih imajo nekateri hoteli in kopaljšča. Letoviščarji pridejo navadno osebno vprašati po stanovanjih in če jim dotični kraj ni znan, jim lahko postrežemo s sliko. One letoviščarje, katerim smo naznanili stanovanja, prosimo tudi, da nam poročajo o vspehu, ker rabimo te izkaze za posredovalno statistiko. Tem potom prosimo tudi one gospe, katerim smo poslali uzorna pravila za ustanovitev krajevnih društev za privabitev tujcev, naj nam poročajo, če se je kje dosegel kak uspeh. V slučaju, da se sanni ne zanimajo za ustanovitev, prosimo, naj izročijo pravila komu drugemu, ki se zanima za to. V naši pisarni je na vpogled lepa ilustrirana knjiga «Reisealbum der k. k. österr. Staatsbahnen» na katero opozarjamo zlasti industrijalce, trgovce in obrtnike, da inserirajo v nji, kajti knjiga je razpoložena na vseh brzovlakih in na ladjah donavske parobrodne družbe.

Tedenski politični pregled.

Kandidatom za izpraznjeni državnozbornski mandat namesto umrlega Berkša je zaupni shod v Celju dne 5. t. m. postavil sošnega nadsvetnika Vovška iz Maribora.

Drž. zbornica se je bavila z nameranim zvišanjem poštinih in brzovojnih pristojbin. Trgovinski minister Fort je izjavil, da bi služilo to zvišanje v pokritje izboljšanja plač poštnim uradnikom, kar bi znašalo letno okoli 4 milijone. — Pri glasovanju o peti skupini obrtne reforme je vlada zopet doživela poraz ter so zmagali pristaši radikalne obrtne reforme. — V včerajšnji seji je vlada umaknila svoje predloge glede nagodbe z Ogrsko.

Volitve na Hrvaškem. Pri naknadnih volitvah v hrvaški sabor so izvoljeni štiri kandidati na podlagi reške resolucije (Fr. Supilo, dr. Lorković, Vrbanic in Rojc) ter dva Starčevićanca (dr. Horvat in dr. Bošnjak).

Novo ministratvo na Ruskem. Kakor sporočajo listi, je Goremykin podal demisijo in je sestava novega ministrstva poverjena Jermolovu bivšemu poljedelskemu ministru.

Admiral Roždestvenski je pred vojnim sodiščem baje izjavil, da je kriv in je prosil, naj se mu odmeri najvišja kazen.

Revolucionarnega gibanja na Ruskem ne morejo več utajiti niti največji oficiozni lažnivci. Kar se godi, je že prereno in lahko se pravi, da ni bil niti lanski upor mornarjev na «knjazu» Potemkinu tako pomenljiv, kakor najnovejši dogodki. Celi prvi bataljon Preobraženskijevega gardnega polka v Petrogradu, takozvani «bataljon Njegovega Veličanstva», se je uprl. In potlačevalci resnice nimajo niti izgovora, da bi bile provzročile senzacionalni punt samo notranje razmere, temveč morajo priznati, da ima velepolitičen značaj. V četrtek zvečer so vojaki po navadi odpeli večerno pesem. Tedaj sta stopila neki podčastnik in pisar pred divizijskega generala Oserova ter sta mu vročila adresu, ki je obsegala zahteve bataljona. Vojaki so zahtevali, da se bolje ravna z njimi, da se jim da boljše hrano, protestirali so pa tudi proti rabivojastva za policajno službo ter so odobrali razdelitev zemlje, kakor je zahteva dume. Naravno je, da je provzročil dogodek velikansko razburjenje v vodilnih krogih. Poroča se, da sta se pridružila prvemu bataljonu tudi drugi in tretji, ki pa sta se pozneje skesala. Podobna poročila je bilo čitati tudi lani, ko se je spuntal knjaz Patjorkin. A kakorkoli — da sta se mogla oba bataljona sploh pridružiti prvemu, je že resno znamenje. V Petrogradu so morali poklicati grenadirje, ulance, strelece in topniško brigado iz Krasnega sela, da so razorožili upornike. Carjev bataljon je bil izpremenjen s častniki vred v navaden infanterijski bataljon brez pravic, ki jih uživa garda. S tem seveda ne bodo potlačili upornega duha, ki se bliskoma širi po celi državi. Vesti o novih vojaških uporih se množe neprenehoma; položaj pa je tudi v Petrogradu tak, da nobena vest ne more več iznenaditi sveta. V delavni sobi carja so našli zopet revolucionarne proklamacije, pa ne morejo zaslediti tistega, ali tistih, ki so jih prinesli. Car plaka, uradnike

odpuščajo trumoma, po mestih pa se množe atentati. Razširjajo se zopet glasovi, da bode Goremykinovo ministratvo odpuščeno in da se sestavi novo vlado iz članov dume; a kdo more vedeti, ali ni danes prepozno to, kar bi bilo morda še pred enim mesecem lahko spravilo vse v ravnotežje? Revolucionarji — in teh bode menda kmalu večina prebivalstva — so bili tolikokrat prevarjeni, da mora končno izginiti njih vera v najradikalnejše reforme, pri katerih mogotci vedno le razmišljajo, kako bi izpostavili zopet stare razmere.

V francoski zbornici so vložili soc. Jaurès (Zoré) in tovarisi predlog za o pravo smrtne kazni.

Angleška zniža svojo vojsko. Kakor poroča londonski list «Evening Standard», namerava angleški vojni minister Haldane predložiti parlamentu, da se angleška redna armada zniža za 20 bataljonov.

Korejskega cesarja so vjeli. Japonska posadka v glavnem mestu korejskem, Suelu, je vjela korejskega cesarja. Japonske oblasti opravičujejo čin s tem, da bode edino na ta način mogoče napraviti mir v Koreji.

Velika ljudska veselica

v Kranju, v „Zvezdi“

v nedeljo, dne 8. julija

na korist dijaški kuhinji v Kranju.

Vsporedi:

1. Promenadni koncert meščanske godbe kranjske.
2. Koncert čitalniškega pevskega zbora pod vodstvom gosp. V. Rusa.
3. Ples na podoh g. Karola Florianca. (Narodna godba).
4. Zvečer rajalne vaje z lampijoni.

Na veselicnem prostoru so poslavljeni šotori za jestvine in pijaco itd., v katerih strežejo kranjske gospe in gospodičine.

V občo razveseljevanje bodo na razpolago tudi ameriške gugalnice in drsalnica iz dunajskega Pratra.

Začetek ob 4. uri popoldne.

Vstopna na veselici prostor 20 v., za dijake in otroke 10 v.
Preplačila se hvaležno sprejemajo.

Z ozirom na dobrodelni namen vabi prav uljudno slavno občinstvo k najmnogobrojnejši udeležbi
odbor.

Godovi prihodnjega tedna:

8. julija Elizabeta, 9. Veronika, 10. Amalija, 11. Pij, 12. Mohor in Fortunat, 13. Marjeta, 14. Bonaventura.

Sejmi na Gorenjskem prihodnji teden:

12. julija v Zgor. Tuhinju in v Kropi.

Novičar.

Deželni predsednik kranjski g. Božidar Schwarz, se pripelje dne 13. t. m. dopoldne iz Tržiča v Kranj. Pred mestno hišo ga pozdravi župan g. Karol Šavnik. Županstvo pozivlja hišne posestnike, naj okrase ta dan svoja poslopja z zastavami. Predpoldne bo sprejem uradnikov in zasebnikov.

Svojim naročnikom! Z današnje številko stopamo v drugo polletje. Kdor še ni poslal zaostale naročnine, se prosi, da to stori nemudoma, da se mu redno pošiljanje lista ne pretrga.

Gorenjci — na delo! Kakor čitatelji razvidijo, se trudimo na vse mogoče načine, da ustrazamo vsakovrstnim željam in opravičenim prošnjam svojih naročnikov glede lista, kolikor nam pač naše skromne gmočne moči dopuščajo. Z veseljem poročamo, da se je krog vrlih sotrudnikov v zadnjem času zelo razširil in priznani strokovnjaki in politiki so nam obljubili svojo pomoč, za kar se jim že naprej najtopleje zahvaljujemo. Toda čim večji je delokrog lista, tem obsežnejši mora biti tudi obseg lista, kar seveda provzroča velikih stroškov. Zategadel je pa tudi treba, da se i število naročnikov «Gorenjca» čim največ pomnoži. Naši vrli somišljeniki naj bi ne izpustili izpred oči dejstva, da si je «Gorenjec» zadnja leta pridobil pri vseh resnih in merodajnih slovenskih krogih kot lokalni tednik zelo odlično mesto. Izpopolnjuje pa se čimdalje bolj. In še se bo, če tudi vsi pristaši narodno napredne misli na Gorenjskem store svojo dolžnost in ravno sedaj ob nastopu drugega polletja marljivo agitirajo za naš list in mu pridobivajo novih naročnikov. Časi so preresni, da bi se samo zabavljalo in kritiziralo. Z dejanji na dan! Kdor ni sposoben za sodelovanje pri listu, pa skrbi vsaj za to, da se v njegovem kraju pridno naroča in čita «Gorenjca». Zatorej, Gorenjci, na delo!

Nadzornikom kaznilnice v Begunjah pri Lescah je imenovan g. Julij Schiller, pristav moške kaznilnice v Kopru.

Novoizvoljeni občinski zbor v Selcih si je na sv. Petra dan postavil starešinstvo. Županom je izvoljen g. Franc Šmid, p. d. Brce iz Selc. Upamo, da se bo sedaj zopet povrnil mir v našo občino, kajti novi župan je pri obeh strankah priljubljen in spoštovan mož. Naj bi bil župan mnogo let in delal, kakor svoj čas njegov oče, vedno za blagor občine! Le slabih svetovalcev naj se varuje, da ga ne bodo speljali na strankarska pota. Tudi dosedanji župan g. Demšar ni bil tako napačen človek, dokler se ni dal voditi raznim hudobnim duhovom.

Škofovi zavodi. Ker se bližajo vsprejemni izpiti po srednjih šolah, prinašajo klerikalni listi bombastične oklice, v katerih nagovarjajo stariše, naj v kolikor mogoče velikem številu dajo študirat svojo deco v škofovo poneumnjevalnico. Stanovanje in hrana stane «malenkostnih» 400 kron. Sicer so se naši ljudje menda že precej spame-tovali, ker jim je upanje, da bodo njihovi sinovi lahko zastonj študirali v škofovih zavodih, splavalo po vodi, vendar opozarjamo naše učiteljstvo, da opozori stariše na enostransko vzgojo, ki jo dobivajo dijaki v škofovih zavodih in na manjše stroške, ki jih imajo, če dajo študirat svojega sina v Kranju ali v Ljubljano.

Volilna reforma in naši klerikalci. V nedeljo so imeli klerikalci delavski shod v Preski. Zastopanih je bilo 5950 krščansko-socialnih delavcev in delavk, seveda le po odposlancih. Ta shod je sprejel glede volilne reforme naslednjo resolucijo: «Volilna reforma je dobro vsakega državljana. Zato

smatra današnji vseslovenski krščansko-socialni delavski shod v Preski, da je vsako zavlačenje zakona o splošni in enaki volilni pravici zločin na pravice državljanov. Vsak poizkus, preprečiti volilno reformo, je pa rop. Vsakemu teh hudodelstev se bode krščansko-socialno delavstvo po slovenskih deželah z vsemi najstrožjimi sredstvi uprlo. Organizacija se pozivlja, preskrbeti vse potrebno za resen odpor, če bo potreben.» — Ta resolucija bi ne imela posebnega pomena, ko bi bila samo sklep krščansko-socialnih delavcev, zakaj ti so med slovenskim delavstvom najbrezpomembnejša frakcija. Toda za to resolucijo stoji vsa klerikalna stranka. To se je pokazalo s tem, da je nastopil dr. Krek in izjavil: «Z vso odločnostjo zastopam stališče splošne, direktne in tajne volilne pravice... Četudi ni v podrobnostih načrt volilne prerosnove marsikomu všeč, je vendar boljši, nego sedanja volilna krivica. Kurije se morajo odpraviti, to je glavno, drugo je postranska stvar. Princip privilegijev mora pasti. Nikakor in na noben način se ne sme protiviti volilni reformi, kdor stoji na delavskem in demokratičnem stališču.» Ta izjava dr. Kreka in sklenjena resolucija sta jako interesantni, ker je z njim podan jaseen dokaz, kako stališče zavzemajo kranjski klerikalci napram zahtevam koroških in štajerskih Slovencev. Koroški in štajerski Slovenci se protivijo z vsemi silami načrtu, ki ga je sestavil Gauč in sprejel Beck, dr. Krek pa pravi, da se nihče na noben način ne sme protiviti temu načrtu. Koroški in štajerski Slovenci hočejo, naj se raje vsa reforma prepreči, kakor da bi se uveljavila namenjena jim krivica, na shodu v Preski sklenjena resolucija pa pravi, da bi bil to zločin in rop. Ta resolucija je bila sklenjena tisti dan, ko so v Mariboru razglasili sklep osrednjega slovenskega političnega društva, ki pozivlja štajerske slovenske poslance, naj z obstrukcijo onemogočijo volilno reformo, če ne dobe koroški Slovenci 2 mandatov, štajerski pa 7 mandatov. Kakor se vidi, so klerikalci z brutalno surovostjo udarili štajerske in koroške Slovence po zobeh in jih proglasili za hudodelce in roparje, če se bodo branili proti namenjeni jim krivici. Mi se temu nič ne čudimo. Načrt reforme, proti kateremu hočejo štajerski in koroški Slovenci iti celo z obstrukcijo v boj, je sad dogovorov barona Gauča z dr. Šustersičem, je plod Šustersičevega izdajstva in za to se klerikalci tako potegujejo za ta načrt. Izjava v Preski je pokazala štajerskim in koroškim Slovencem, koliko imajo pričakovati od kranjskih klerikalcev. Ni dvoma, da bodo kranjski klerikalci ali očitno ali skrivaj nasprotovali štajerskim poslancem, če bodo ti po sklepu slovenskega društva v Mariboru začeli v obstrukcijo. Vprašanje je samo, če bodo štajerski poslanci sploh kaj storili in če se ne bodo zadovoljili z malo komedijo. Sumljivo je vsekako, da so se glede Štajerske pustili tako mirno preglasovati in tako ravnodušno vtaknili v žep silno krivično, ki se je zgodila štajerskim Slovencem.

Odsek za volilno reformo je ta teden rešil Bukovino in Predarlško, kjer je obveljal vladni predlog. Precejšnja debata se je vnela na to zaradi Koroške. Slovenci smo doživeli zopet hude poraze. Pri razpravi o razdelitvi mandatov na Koroškem je po-

slanec Ploj predlagal, da naj se volilni okraji razdele tako, da dobimo Slovenci vsaj 2 mandata, čeravno nam jih gre po številu najmanj 3. Pri glasovanju smo propadli proti glasovom vseh Nemcev, Italijanov in brez-narodnih socialnih demokratov. Tudi premi-njevalni predlog Slovencev, naj se izloči iz onega edinega volilnega okraja na Koroškem, na katerega upamo Slovenci, nekaj industri-jalnih krajev, da bo vsaj ta mandat za nas trden, je propadel. — V četrtek in včeraj je bila na razpravi Kranjska. Poslanec P l a n t a n e je zahteval v imenu slovenskega meščanstva še dva mestna mandata ter se je izrekel proti kočevskemu nemškemu mandatu. Poslanec Löcker zahteva zvišanje kranjskih mandatov od 11 na 12 ter zahteva 12. man-dat za Nemce. Poslanec Lemisch zagovarja ustvaritev nemškega mandata za Kranjsko, češ, da so i po visokosti davkov in po svoji «kulturi» kranjski Nemci upravičeni zahtevati en mandat. Poslanec Wastian ponavlja svoje stare fraze in podpira Löckerjev predlog. — V včerajšnji seji se je razprava nadaljevala, in je med drugimi govoril tudi poslanec dr. Š u s t e r š i č, ki se je izrekel za kočevski mandat le pod pogojem, da se da Slovencem na Štajerskem ali Koroškem še en mandat. Ministrski predsednik Beck priporoča spre-jetje kočevskega mandata le tedaj, ako se da Slovencem še en mandat, da more tako ena-komerno ostati razmerje poslancev. Nemci izkušajo dobiti Lahe na svojo stran, in slednji so bili v resnici pripravljeni glasovati za ta mandat, ako bodo Nemci podpirali Lahe na Primorskem. Nemci pa se ne ogrevajo po-sebno za to. Vsled tega so Lahi včeraj zav-lekli glasovanje, katero se vrši šele v pone-deljek. — Za Galicijo se je posrečilo zediniti Poljake in Rusine.

Slavno občinstvo opozarjamo še enkrat na veselico v prid dijaški kuhinji, ki se vrši v nedeljo ob štirih v «Zvezdi». Vstopnina je tako nizka, da pač lahko vsak žrtvuje svoj obulus. Udeležniki naj bodo prepričani, da bodo v vsakem oziru zadovoljni; preskrbeli smo različnih jestvin, več vrst piva in vina; kdor poželi črne kave, jo dobi pripravljeno po receptu Geigerjeve mame. Prodajale se bodo nealkoholične pijače; če kdo zbolí, se lahko zaupa slovečemu magu, ki je prišel nalašč za to iz vzhodnih krajev. — V zabavo mladine so postavljene gugalnice po sistemu G. Reiser & Komp., drsalnico pa je postavila znana narodna trvdka F. in M. Anaž. — Skrbljeno je za petje in godbo; da ima tudi plesazeljna mladež kaj zabave, smo naročili narodno godbo, ki slovi po celi Go-renjski; upamo, da ne bo manjkalo pesalcev, vsaj bo «viza» samo po grošu. Svoje sode-lovanje nam je obljubil tudi veliki čarovnik Ejzan, prihajajoč po novi zeleznici iz solčne Italije — pripelje se v posebnem vlakom, katerega bo treba drago plačati, zato pričakuje odbor, da se udeležite kar najštevilneje veselice. Veselica se vrši ob vsakem vre-menu; ob solncu v «Zvezdi», ob dežju «na podeh» g. Karola Floriana.

Tukajšnji veletrgovino g. Ivana Majdliča sta prevzela njegova nečaka gg. Jožko in Tone Majdič s Trate pri Škofji Loki.

Umrla je gospa Marija Pantar v Kranju. N. v m. p!

Tukajšnji glavni davčni urad naznanja, da se vsled snazenja uradnih sob dne 17., 18., 19. in 20. julija t. l. davki in druga plačila ne prejema in tudi se ta dan ne bode izplačevalo.

Razprodajo «Gorenjca» sta prevzela g. Karel Florian v Kranju in gospica Jerica Dolenc v Ljubljani, Prešernove ulice št. 52.

Občinsko volitve v Lescah dne 4. t. m. so izpadle za napredno stranko zelo sijajno, ker je zmagala v vseh treh razredih. Nasprotniki so dobili le peščico glasov. — Tudi v sosednji občini Begunje so zmagali napredni odborniki. Živeli!

Učiteljska konferenca kranjskega okraja. Udeležniki učiteljske konference so se zbrali dne 5. t. m. ob 9. uri zjutraj v Velesovem, da se ondi udeležijo odkritja nagrobnega spomenika na gomili svojega umrlega tovariša Jožefa Petkovška, bivšega učitelja v Velesovem. Zapeli so na grobu dve žalostinki, nadučitelj iz Smlednika g. Andrej Rape pa je spregovoril nekaj ganljivih, globokoobčutenih besed preminulemu tovarišu v spomin. Družba se je nato odpeljala v bližnje Cerklje, kjer se je ob 10. uri začela konferenca v ondotnem šolskem poslopju. Okrajni šolski nadzornik, g. Ferdinand Kalinger, pozdravi navzoče, v prvi vrsti okrajnega glavarja iz Kranja, gosp. Alfonza Pirca, ki je počastil zborovanje s svojo prisotnostjo. Okrajni glavar se zahvali na pozdravu pa želi, da bi imela posvetovanja zborujočega učiteljstva vrl uspeh. — Okrajni šolski nadzornik imenuje za svojega namestnika nadučitelja v Kranju ter člana c. kr. dež. šol. sveta, g. Janeza Pezdica. Na predlog okrajnega šolskega nadzornika izvolijo za zapisnikarja gđc. Janjo Miklavčič, učiteljico v Kranju, in g. Franca Ivanca, učitelja v Kranju. Iz poročila nadzornikovega posnamemo tele podatke: Deželni šolski svet je premestil tekom leta v kranjskem okraju 17 učiteljskih moči, deloma vsled razširjenja šol. Tri šole za silo so postale enorazrednice, 4 enorazrednice se izpremenile v dvo- in ena trirazrednica postane štirirazrednica. Da se šolstvo v uradu tako živahno razvija, zato gre zaslugi v prvi vrsti okrajnemu glavarju g. Alfonzu Pircu. Obsirno je razpravjal nadzornik tele dopise c. kr. dež. šolskega sveta: 1.) o odobrenju šolskih knjig; 2.) o učnem načrtu ponavljavnih šol; 3.) o dopustih, ki jih dajo učiteljstvu o priliki usposobljenosti izpitov; 4.) o izročitvi izpustnic iz šole izstopivšim otrokom; 5.) o poučevanju po oddelkih v višjih razredih na večrazrednicah; 6.) o vprašalnih polah glede statističnih podatkov. Natančno je poročal nadzornik o nadzorovalnih šolah glede discipline, šolskega obiska, uradnih spisov, metode in uspehov v posameznih predmetih, solarskih in učiteljskih knjižnic, šolskih vrtov, učil itd. — Koncem poročila so stavili vprašanja: nadučitelj v Poljanah, g. Lovro Perko glede ločitve otrok v ponavljalni šoli po spolu; nadučitelj v Predosljih, g. Hinko Paternoster glede obveznosti pouka v sadjarstvu in nadučitelj v Naklem, g. I. Petrič glede dobe ponavljavne šole. Nadzornik je pripomnil, naj se vprašalci obrnejo v teh stvareh na dež. šol. svet. — Učno sliko «Gos» (Josin-Gangla, Tretje berilo, za 4. razred) je razvil učitelj iz Škofje Loke, g. I. Svetlič. O tem predmetu se je razgovarjalo učiteljstvo pri zborovanju učiteljskega društva v Senčurju dne 3. maja t. l. Zato se je opustilo obsirneje obravnavanje. — O «Risanju po naravi» je referiral glavni učitelj na moškem učiteljskem v Ljubljani, g. Fr. Suher. Predelal je predmet s teoretične in praktične strani in razvil metodo risanja od najnižje do navise stopnje ljudske šole; uspehe nove metode je razkazoval na risbah. Vnela se je živahna debata o tem predmetu; stavila so se na poročevalca razna vprašanja, na katera je g. Suher dajal dobrohotne odgovore. Nadzornik je zahvalil referenta na izbornem elaboratu. Nadučitelj v Poljanah, g. Lovro Perko predlaga, naj vpeljejo Josin-Ganglova berila povsod tam, kjer tega še niso doslej storili. — O stanju okrajne učiteljske knjižnice poroča načelnik knjižničnega odbora, nadučitelj g. Janez Pezdic. Knjižnici je tekom leta priraslo 34 del v 77 izvodih; vsa knjižnica šteje 630 del v 1688 zvezkih, 5 atlantov in 23 zemljevidov. Bralo je 34 oseb 321 knjig. — V knjižnični odbor izvolijo namesto odstopivšega odbornika g. Fr.

Ivanca, učitelja v Kranju, g. Vilka Rusa. — V stalni odbor vstopi namesto umrlega nadučitelja Jožefa Kragla nadučitelj v Cerkljah g. A. Kmet. — Za zastopnika v okrajni šol. svet izvolijo za dobo do 31. decembra t. l. nadučitelja na Primskovem, g. Fr. Luznarja, za dobo šestih let pa volijo kot zastopnika učiteljstva v okrajni šolski svet enoglasno nadučitelja v Cerkljah, g. A. Kmeta in nadučitelja na Primskovem, g. Fr. Luznarja. — Nato zaključijo nadzornik zborovanje s trikratnim «Slava» klicem na cesarja, čemur vsi navzoči navdušeno pritrjujejo in zapoje narodno himno. — Skupni obed se je vršil v dobroznani gostilni gospe Vavken.

Poročil se je Franc Ciuba, učitelj v Mavčah pri Kranju, z gđc. Pavlo Šustersi, postarico v Smledniku. Čestitamo!

Ustanovna slavnost in veselica prstovoljnega gasilnega društva v Sori se vrši dne 15. julija 1906 v prostorih Starmanove gostilne v Sori. Od 2. do 3. ure popoldne sprejem bratskih gasilnih društev, ki pridejo korporativno k slavnosti. Ob 3. uri začetek veselice. Spored: Godba, petje, srečkanje, koriandoli, šaljiva pošta in ples. Zvečer se prižge umetni ogenj. Koncertne točke izvaja slavna meščanska godba iz Kranja. Petje preskrbi domači pevski zbor iz Sore, ki bo de pel umetne in narodne pesmi. Plesna godba bo de v posebni plesni sobi, kjer se vrši tudi ples. Vstopnina k veselici 40 vin., gasilci v uniformi prosti. Ker je čisti dobiček veselice namenjen v pokritje stroškov za gasilno orodje, se preplačila hvaležno sprejemajo. — Sora je tridelet ure pešhoda oddaljena od postaje Medvode. Pot pelje po travnikih in le nekaj časa po cesti. Gasilna društva naj svoj dohod naznanijo vsaj do 12. julija sorskemu gasilnemu društvu. — K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Z Bleda se nam piše: Ker se vrši v kratkem otvoritev nove bohinske železnice, osnoval se je na Bledu poseben odbor, kateri hoče skrbeti za to, da bo de pri otvoritvi velika množina ljudstva in tudi otrok v narodnih nošah na kolodvoru. Kdor se zanima za tako posvetovanje, naj se istega udeleži dne 9. julija t. l. ob 8. uri zvečer v gostilni «pri Kapsu» v Gradu. Sprejemni odbor.

Utonil je 29. pr. m. popoldne 17letni kovaski vajenec Ivan Sodja iz Zagoric, ko se je kopal v blejskem jezeru.

Stari, 36 let obstoječ železni most čez Soro pri Medvodah so v torek od 3. do 3/6. ure zjutraj, ne da bi ustavili osobni promet, zamenjali z novim močnejšim mostom. Ako se pomisli, da je stari most tehtal 120 ton in novi 160 ton, t. j. 2860 centov, da se je moral stari most dvigniti in postaviti na krogle ter premakniti do 5 m daljave in med tem delom zamenjati železne podloge mosta, imenovati moramo to delo prav ameriansko. Odvažanje starega mosta je trajalo tridelet ure, postavljanje novega na njegovo mesto pa 27 minut. Potem se je vršila še predpisana obtežba s težkimi stroji, kateri izid je bil prav dovoljen in je drdral čez novi most drugi zjutranji osobni vlak brez posebne zamude. Na takem izrednem je pač čestitati tehničnemu osebju ljubljanske državnoželezniške sekcije.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani opozarja, da je od 1. julija t. l. naprej edina založnica kavinih izdelkov v korist naše družbe le tvrdka «Ivan Perdan v Ljubljani». Tvrdka Perdan je po naši družbi znana postala vesoljnemu Slovenstvu. Postala je pa obenem tudi naša dobrotnica. Tudi to dobro ve naš narod. Perlanova kava je najboljša in konkurira z vsemi drugimi izdelki te vrste. Zunanja oprema te nove «družbine kave» je umetniška in obenem poučna. Na nje ovitkih vidite naša družbina šolska poslopja v Trstu, v Velikovecu, na Muti in na Savi. Slovenke, kupujte odslej le to novo družbino kavo. Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Koncert priredi učiteljstvo trziškega sodnega okraja v soboto, dne 7. julija v dvorani

gosp. Rudolfa Kunstelja v Radovljici. Začetek ob pol-deveti uri zvečer. Spored: 1. F. Liszt: «Rhapsodie hongroise», igrata na klavirju gđc. Paternoster in Štebi. 2. E. Adamič: a) «Da sem jaz ptičica», poje mešan zbor. b) «Lipa», poje mešan zbor. c) «Fantu», poje mešan zbor. 3. a) K. Loewe: «Ura», balada za bariton, poje K. Mahkota, na klavirju spremlja gđc. Paternoster. 4. F. S. Vilhar: «Lunica», poje mešan zbor. 5. L. van Beethoven: Rondo op. 51, št. 2 za gosli (g. Jezeršek) s spremljevanjem na klavirju (gđc. Paternoster). 6. Juvanec: «Planinaria», šesteroglasen mešan zbor. 7. F. S. Vilhar: «Izgubljeni cvet», moški četverošpev. 8. Nedvod: «Nazaj v planinski raj!» osmeroglasen mešan zbor. Sedeži 2 K., stojišča 1 K. Ker je čisti dobiček namenjen «Učiteljskemu konviktu» v Ljubljani, se preplačila hvaležno sprejemajo.

Nedeljski izlet narodne čitalnice v Kranju v Podbrezje je kljub nestalnemu vremenu prav lepo uspel. Čitalničarji so sli deloma peš, deloma na voze, deloma pa z vlakom, tako da so bili pri «Francu» do malega skoro vsi prostori zasedeni. Čitalniški mešani zbor je ondi zapel nekaj zborov in glasno ploskanje je bilo dokaz, da so ugajali razvajenim ušesom številnih poslušalcev. Tudi znani kvartet (Rus, Grčar, Mahkota, Repovž) iz Trziča s svojim finim in izrazovitim prednašanjem obrnil splošno pozornost nase. Pohvalno moramo omenjati tudi točne in solidne postrežbe širom znane gostilničarja g. Pavlina, ki se je v resnici potrudil ustreči vsem željam izletnikov.

Iz Begunj pri Lescah. Tukajšnje gasilno društvo obhaja letos 25 letnico svojega obstanka. Zato se že pripravlja, da proslavi 5. avgusta t. l. to slavlje z obsirnejšim programom, kar bo de še svoječasnno naznanjeno. V to svrhu je že priredilo kegljanje na dobitke, katero se konča na imenovani dan. Vsi prijatelji kegljanja in prijatelji ter podpiratelji gasilnega društva se tedaj uljudno vabijo na to kegljanje, ki se vrši na kegljišču gospoda Iv. Avsenika v Begunjah.

Odlikovan obrtnik. Župan, posestnik in tvorničar žganja v Blagovici, g. Franc Cerar, je dobil za svoje razstavljeno žganje na letošnji razstavi v Londonu častno diplomlo s častnim križcem in zlato kolajno.

Nesreča. V četrtek je popravljal kleparski mojster Leopold Labar na Bledu na neki hiši streho. Pri tem se mu je pretrgala vrv in je padel kakih 25 m globoko. Zadobil je take poškodbe, da so ga morali prepeljati v deželno bolnišnico v Ljubljano.

Človeško okostje so našli pastirji. Pišejo iz Podbrda: Človeško okostje so našli pastirje pred nekoliko dnevi pod Kovblo (to je pri Črni prsti) v pečinah. Kakor se razvidi na kosteh, je moral biti ponesrečenec močne postave. Okostje je prinesel seboj v nižavo plaz. Ko se je naznanilo to orožnikom, so sli preiskavat kraj in našli bolj visoko v pečen še več stvari. Eno nogo so našli še v črevlju in v hlačnici. Sodi se, da je to okostje nekega mladeniča iz Nemskega Rovta pri Boh. Bistrici, katerega so stari pozvali lani spomladi, naj pride domov. Ta mladenič, ki je bil v delu na Koroškem, je res poslal domov svoj kovčeg in druge reči, ali kljub vsemu iskanju in poizvedovanju ga ni bilo mogoče najti. Sum povečuje zlasti ta okolnost, da je izginil isti lansk leto spomladi ter se stanje okostja s tem ujema. Revez je gotovo hotel iti po bližnji poti skozi pečevje, pa se mu je spodrsnilo, in se je ubil.

Veliki vihar preteklo soboto je v Gammeljah podri mnogim posestnikom veliko število kozolcev.

Shod zveze kranjskih gasilnih društev bo de v nedeljo, dne 29. julija t. l. ob pol 10. uri dopolne v Škofji Loki. Spored: 1. pozdrav načelnikov. 2. Poročilo o delovanju. 3. Blagajnično poročilo. 4. Posebni predlogi. 5. Volitev odbora po § 17. zvezinih pravil.

Grozno vročino imajo sedaj na Špan-skem, da je mnogo ljudi zblaznelo vsled neznosne pare. Več ljudi so morali kar s cest naravnost peljati v blaznico. Postaje za nezgode so ves dan napolnjene z ljudmi, ki so dobili solnčarico. Razen tega grozi še lakota, ker žetev zelo slabo kaže.

Statistiko slovenskega velikošolskega dijaštva po stanju koncem letnega tečaja 1906 prinaša zadnja «Omladina». Vseh dijakov je bilo 660 in sicer 328 juristov, 37 medicincev, 88 filozofov, 68 tehnikov, 8 veterinarcev, 14 agronomov, 4 montanci, 10 eksp. akademikov, 3 trg. akademikov in 3 konservatoristi. Na Dunaju je študiralo 383 dijakov, v Gradcu 204, v Pragi 64 in po raznih drugih krajih 9 dijakov.

Kobilice so napravile v okolici Debrecina na Ogrskem ogromno škodo. 60 tisoč oralov mestnega polja je popolnoma uničenega. Na posameznih krajih so sploh morali prenehati z žetvijo. Po uradnih cenitvah iznaša stevilo kobilice več milijard. Najbrže se kobilice razlete še v druge kraje.

Obsojeni sta bili v Ljubnem morilki, in sicer Frici Zeller v smrt na vešala in Mici Zeller v 18 mesečno ječo.

Planet Neptun. Mož, ki je prvi našel planet Neptun, profesor Galle iz Breslava, je praznoval minuli ponedeljek svojo 94 letnico. Prvikrat je opazil Neptuna dne 23. septembra 1846. Naša zemlja je oddaljena od solca le 150 milijonov kilometrov, Neptun pa celih 4000 milijonov. Neptun ima, kakor naša zemlja, samo en mesec; da preteče pot okrog našega solca, rabi 164 let 280 dni; njegova gostota je od zemlje za štiri petine manjša; polmer njegovega ravnika je skoraj štiri in polkrat večji od polmera našega ekvatorja. Ko je našel Galle Neptuna, je bil asistent berlinske zvezdarne.

Domača knjižnica.

„Slovenski Tehnik“. Slovenski tehnik v Pragi so letos pričeli izdajati poljuden mesečnik za tehniko in narodno gospodarstvo. Glavni urednik tega, od nas Slovencev toliko pogršanega strokovnega časopisa, je profesor češke tehnike v Pragi, gospod nadinženir Vlad. Hrasky, ki je mnogo let služboval v Ljubljani in kateremu so slovenske razmere popolnoma znane. — Velike važnosti je ta list za našo Gorenjsko posebno sedaj, ko spoji nova železnica sovrážne nam Nemce in Lahe, ki požrešno preže na našo krasno rodno grudo. S čudom in neverjetnostjo smo Slovenci opazovali do danes vsako večjo tehnično zgradbo, ker nam manjka najprimitivnejše izobrazbe na tehničnem polju. Priprosto ljudstvo pa smatra elektriko, kemijo in slične tehnične vede še danes za copernije. — Brezdvomno smo Slovenci v zadnjih letih neverjetno napredovali, toda v marsičem smo zaostali in pač največja sirota je v tem oziru ravno tehnika. Praktična ta veda je danes pač tako eminentnega pomena, da jo Slovenci nadalje zane-marjati ne smemo, če hočemo res uspešno tekmovali z našimi narodnimi nasprotniki in ostati «na svoji zemlji svoj gospod». Vsled tega z veseljem pozdravljamo ta požrtvovalni korak naših praških slovenskih tehnikov, pri čemur nam posebno še ugaja poljudna pi-sava lista, ki je namenjen najširšim slojem slovenskega naroda. Da doseže list svoj namen, nam je porok razširjenost tega mesečnika kot priloga vseh glavnih slovenskih časnikov in to v 30.000 iztisih. Pač sleherni Slovenec dobi «Slov. Tehnika» v roke — da bi ga tudi sleherni Slovenec prebral!

Svoje cenj. naročnike obveščamo, da jim tretjo številko «Slovenskega Tehnika» brezplačno vpošljemo kot prilogo svojega lista in da bodo to prilogo tudi nadalje kot naročniki «Gorenjca» brezplačno dobivali. «Slovenski Tehnik» pa se tudi samostojno lahko naroči in stane za celo leto — s a m o K 1.20 s a m o — kateri znesek se ima poslati na naslov: «Slovenski Tehnik» knjihtiskarna dr. Ed. Grégr a syn v Pragi — II.

Loterijaka srečka dne 23. junja t. l.
Trst: 31 77 14 17 19

Razglasila mestnega županstva v Kranju.

Vsled mnogostranskih pritožb, da motijo kolesarji po meš'u javno varnost s prehitrim vozarjenjem in različnimi produkcijami, se isti vnovič opozarjajo na naredbo občinskega odbora z dne 21. avgusta 1904, št. 790, vsled katere je prepovedana vsaka nepotrebna vožnja s kolesom po glavnem trgu ali po ulicah, istotako tudi po drugih, le za pešce namenjenih polih, in da je vožnja s kolesi, t. j. dovoz v mesto, oziroma izvoz iz mesta dopuščen le v toliko, kolikor ni nevaren javnemu prometu ali osebni varnosti. Prestopki te naredbe se kaznujejo.

Tukajšnji zemljemerec bode dne 26., 27. in 28. t. m. sprejemal v prostorih glavnega davčnega urada v Kranju naznanila o nastalih izpremembah zemljiškega posestva in izvrševal druga razpregledna (evidenčna) uradna opravila. Zemljiški posestniki naj mu tedaj te dni prineso naznanila, oziroma izpremembe, ali naj pa podado ustna pojasnila.

Vsled opetovanih pritožb, da se tukajšnji izvoščeki in vozniki nikakor ne drže sklepa obč. odbora v Stražišču z dne 8. maja 1904, da je prepovedano postajati z vozovi tik ob kolodvorskem poslopju, temveč da morajo čakati z vozovi na nasprotni strani kolodvorske poti pod kostanji, se izvoščeki in vozniki vnovič opozarjajo vsled ukaza okr. glavarstva na navedena predpise. Neizpolnjujoči se kaznujejo z denarno globo ali z zaporom.

Gospodarstvo.

Tedenski sejem v Kranju dne 2. t. m.

Prignalo se je 152 glave goveje živine, 11 telet, 42 prašičev, — hrv. koštrunov, — buš. 50 kg pšenice K 8.—, prosa K 6.—, rž K 6.50, ovsa K 9.—, ajde K 6.—, fižol, ribničan K —.—, koks K —.—, krompir 2.—.

Gospodarsko in finančno stanje v

državi je, kakor kaže zadnji govor finančnega ministra dr. pl. Korytowskega, prav ugodno. Računski zaključek za l. 1905 kaže znaten prebitok. V letošnjem letu so državne železnice v prvih štirih mesecih imele za 7 milijonov več dohodkov kakor v istem času lanskega leta. Neposredni davki so v istem času donesli čez 3 milijone več, med temi davki od delniških družb samih okoli 2 milijona kron več, ravnotako se je pri tabaku prejele več 5 milijonov, pri kolkih in pristojbinah 6 milijonov, pri davku na žganje triinpol milijona in pri davku od sladkorja 5 milijonov kron. Carine so se povzdignile za 108 milijonov kron.

Tvrška Mühlbacher nasl. v Borovljah, ki predeluje železo, se spremeni v delniško družbo s kapitalom 2 milijonov kron, ki se najbrže z izdajo prednostnih delnic poveča na 4 milijone kron.

Rafinerija na Reki. Petrolejska rafinerija na Reki kaže za minulo poslovno leto poldrugi milijon čistega dobička. Na vsako delnico izplačajo po deset odstotkov njene vrednosti.

Pšonica letos. V tej letini se obeta na Ogrskem mnogo več pšenice kakor v Avstriji. Sodijo, da jo pridelajo Ogri najmanj 50 milijonov metrskih stotov, Avstrijci le 14. (Amerika pridelala na leto okrog 150 met. stotov pšenice.)

Davek na sladkor je skrajno krivičen. Sladkor je v našem gospodarstvu neobhodno potrebno hranilno sredstvo, rabi ga vsaka tudi najrevnejša obitelj, a vzlic temu je naloženega na sladkor več davka, kakor znaša vrednost sladkorja. Kilogram sladkorja je vreden 20 v., a davka je treba plačati pri vsakem kilogramu celih 38 vinarjev.

Listnica uredništva.

Gosp. Ivan Čadež, Srednja vas pri Poljanah: Vašo ponudbo smo izročili deželni zvezi za pospeševanje prometa tujev na Kranjskem v Ljubljani.

Zahvala.

Najtoplejšo, iz dna srca izvirajočo zahvalo izrekam tem potom slavnemu učiteljskemu društvu za krajski šolski okraj, da je postavilo in odkrilo dne 5. t. m. spomenik mojemu nepozabnemu rajnkemu soprogu Josipu Petkovsku. Ako je mogoče še povinati čut srčne hvalečnosti, naj to velja osebno predsedniku društva g. Fr. Luznarju, dalje g. Karolu Mahkoti za njegov požrtvovalen trud, g. A. Rapetu za njegovo prekrasno narobnico, g. V. Ruša za prirediteljstvo ganljivega petja in konečno vsem častitim gospod in gospodičnam učiteljem ter gospodom učiteljem in sploh vsem onim, ki so se v tako velikem številu udeležili tega prekrasnega slavlja. Naj velja ta moja zahvala tudi nežnej mladini velesvojske, ki je prišla ta dan se enkrat počastiti svojega bivšega učitelja.

Bog plačaj vam vsem!

V Kranju, dne 5. julija 1906.

Franja Petkovšek.

Feller
Elsa-Fluid

Sto znamko varovani Fellerjev rastlinski esenčni fluid odstrani kašelj, hripavost, nervoznost, nadohu, bolečine v vratu, prsni in čleh, trudnost, slabost, vnetja, težkoce v dihanju, vročinske pojave, infenco zaslišenje l. t. d., 12 malih ali 6 velikih steklenic franko 5 K, 24 malih ali 12 velikih 8 K 60 vin.

Naročajte pri E. V. FELLERJU v Stabiol, Elzina trg št. 202, Hrvatsko.

Hvalijo se tudi Fellerjeve odvajajoče rabarbara-kroglice z znamko «Elsa-Pillen», 6 škatlic franko 4 krona, 12 škatlic franko 7 K 60 vin. Pravega balzama ne dohete 1, ampak 2 ducata franko za 5 K; izvrsten je pri težkočah v želodcu. Zagorski prsni in sirup za kašelj 2 steklenici 5 K. Pravo norveško ribje olje 2 steklenici 48c franko 5 K. 10-7

Potrtega srca naznanjamo s tem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naša iskreno ljubljena soproga, ozir. mati, sestra, tašča in stara mati, gospa

Marija Pantar roj. Volčič

dne 1. julija t. l. ob 8. uri zvečer po dolgi zelo mučni boleznici, previdena večkrat s sv. zakramenti za umirajočo, v 68. letu svoje starosti mirno zaspala v Gospodu Pogreb se vrši v torek, dne 3. t. m. ob 6. uri popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Sv. maše-zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah.

Pokojnico priporočamo v blag spomin in molitev.

V KRANJU, 1. julija 1906.

Miha Pantar, soprog; Ivan Pantar, sin; Antonija Albrecht, roj. Pantar, Marija Marija Baraga, roj. Pantar, Pavia Dornič, roj. Pantar, hčere; Ivan Baraga, nadučitelj, Ivan Dornič, tovarnar in podjetnik, zeta. Vsi vnuki in vnukinje.

Zahvala.

Za izkazano odkritosrčn) sočutje ob smrti naše nepozabne soproge, ozir. matere, sestre, tašče in stare matere, gospe

Marije Pantar roj. Volčič

kakor tudi za vztrajno postrežbo v olajšanje dolgoletnega trpljenja drage pokojnice in za mnogobrojno spremstvo k večnemu počitku izrekamo tem potom vsem najtoplejšo zahvalo.

V KRANJU, 4. julij 1906.

Izvoček iz poljedelskih poročil.

Da, da, vročina! Če me je kdo v preteklem vročem poletju vprašal: Kaj bi, posebno pri delu na polju, storil proti hudi žeji, tedaj sem mu priporočil, kar s tem vsem mojim bralcem priporočam; poizkusil je in se mi zahvalil za dober svet in se na-dejam, da bode marsikateri bralec teh vrstic, čeprav samo v mislih, storil isto, ako poizkusi sam.

«Vzemi, sem mu rekel, liter vode, primešaj ji eno polno žlico, približno 15 do 20 gramov «Franckovega» dodatka k kavi, katerega ima tvoja žena itak v kuhinji, in kuhaj to dobrih 5 minut, da se sčisti, na to pa odliv prevretka postavi v klet, da se shladi (če ti bolje ugaja, lahko pridenes nekoliko sladkorja) in ga vzemi potem v steklenici s si boj na polje. — Najbolje je, če steklenico zagrebes na kakem senčnatem prostoru, potem bode ta okrepujoča pijača ostala dolgo časa hladna.

«Ako si žejen, popij precejšnji požirek tega mrzlega «Franckovega» prevretka in čudil se bodeš, da te žeja ne bode zopet nadlegovala dolgo časa.» 94-3

«Franck» toraj ni samo najboljši dodatek k kavi, ker kot tak je itak splošno poznan, temveč tudi prav primerno sredstvo za žejo.

Na Primskovem pri Kranju

se prodaja

lepa vila.

Poslopje je nanovo zidano pred 5 leti, ima 4 sobe, kuhinjo, klet in verando; jedilna in spalna soba sta opravljeni z novo elegantno opravilo. Pri vili je tudi lep, krasno urejen park, sadni vrt z več sto žlahtnimi drevesi, vse ograjeno z železno mrežo. Pri hiši je tudi lasten vodnjak. — Kupna cena znaša 8500 gld. in naj se kupci zglašajo pri lastniku

126-1 H. Suttnerju, urarju v Kranju.

Zastopniki

za kmetijske stroje tvrdke K. R. Ježek, Blansko se sprejmejo proti proviziji za vse večje kraje na Gorenjskem.

Zglasiti se je pri glavnem zastopniku v Ljubljani

Ivanu Komatiču na Dunajski cesti št. 31.

Gramofon (Columbia)

srednje velikosti z dobrim glasom in malo rabljen se prodaja po nizki ceni.

Zraven je tudi 44 različnih komadov igralnih talic. — Več se zve in se ogleda lahko vsak dan pri K. Kresalu v Ljubljani, Erjavčeva cesta št. 1., I. nadstropje. 128-1

Sprejem

učenca

v trgovino z železnino in špecerijo

132-1 Franc Omersa v Kranju.

Kdo ve, kako dolgo ostane zdrav. Zaraditega je potrebno, stalno doma imeti Fellerjev fluid iz rastlinskih snovi z znamko «Eiza-Fluid». Isti učinki' hitro in zanesljivo proti trganju po udih, krču, roko-, nogo-, glavo- in zobobolu in drugim boleznim. Mnogo tisoč zahvalnih pisem spričuje izborno delovanje tega izvrstnega domačega zdravila. Edini izdelovalec E. V. Feller v Stubici, Elzni trg, (Hrvaško) razpošilja 12 malih ali 6 velikih steklenic za 5 K poštne prosto.

Sadovi iz Indije za kuhinjo. Dežele ob Južnem morju so postale v najnovejšem času največjega pomena za našo hranitev, osobito od ustanovitve podjetja za Ceres-živila v Ustju ob Labi.

To podjetje kupuje v onih deželah v prvi vrsti kokos-ove orehe, ki prihajajo potem tja v ladjah preko Hamburga in po Labi navzgor.

Se sveži orehi posuše na solncu in potem nalahko iztiskajo v nalašč za to sestavljenih napravah. Le-to fino prvo olje zopet izčisti in iz tega čistega izdelka nareja se popolnoma samo, brez vsake primesi, jedilna mast «Ceres», ki se sedaj tako močno rabi v naših kuhinjah.

V mast «Ceres» se ne rabi nikako importirano olje.

HOTEL „ILIRIJA“

69-19

Ljubljana

Kolodvorske ulice št. 22

3 minute od južnega kolodvora.

Shajališče vseh Gorenjcev.

Udobni restavracijski prostori, moderno urejena kavarna z dvema najnovejšima biljardoma ameriškega sistema, lepo, nanovo urejene sobe za prenočevanje. — Kopalne sobe v hiši. — Točijo se najboljše štajerska naravna vina, pristni dolenski čvček iz Gadove peči, kakor tudi priljubljen hrvaški pelin kovec. — Izborna kuhinja. **Postrežba točna. Cene nizke.**

Za mnogobrojen obisk prosi spoštovanjem

Fric Novak.

Skrb vsake gospodinje je posvečena družinski blaginji!

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

Je po Kathreinerjevem načinu svojega pridelavanja okusna, zdrava in prepeh in poceri, ima torej neprecenljivo prednost za vsako gospodinjstvo!

Podarjajte pri nakupovanju izročno ime Kathreiner in zahtevajte izvirno zavoj z varstveno znamko Špafel Kneipp.

Pozor, gostilničarji!

Dobro idoča gostilna blizu tovarne, z kegljiščetm. malim posestvom, lepo nasajenim sadnim vrtom in drugimi gospodarskimi prostori, **tako, ali s 1. oktobrom t. l. prodaja** pod zelo ugodnimi pogoji. Ogleda se lahko vsak dan pri lastniku

Jernej Kovačiču v Rakovniku št. 15
117-3 pri M. dvodah (Gorenjsko).

Pozor!

Pozor!

Slovenski trgovci!

Samo prva kranjska tovarna fluid piškotov
E. BRANDT v Kranju

razpošilja

150 kosov finega peciva à 2 vinarja za . . . 2 krone
75 4 2

v krasnih kartonih po 1 ali 2 K.

224-28 Večja naročila se ceneje.

Najnovejša iznajdba!

150 limonadnih praškov po 2 vinarja za . . . 2 krone

HOTEL „VEGA“

v Spodnji Šiški pri Ljubljani

ob glavni cesti nasproti ljudski šoli.

se priporoča slavn. občinstvu za mnogobrojni obisk. Točijo se pristna bizeljska, ljutomerska, dolenska in vipavska vina ter mengiško dvojnmarčno pivo.

Gorka in mrzla jedila ob vsaki uri. Posebna soba za večje družbe je na razpolago.

Velik vrt s teraso in krasnim razgledom na Kamniške planine in Šmarno goro.

125-1

Za tuje novo opremljene sobe: postelja 1 K, soba z dvema posteljama 2 K.

Jako ugodna prilika za letovištarje, za katere se cena primerno zniža.

Na razpolago so vsi domači listi.

Cene navadne! Točna postrežba!

Z odlič. spoštovanjem

ANTON MAVER, lastnik.

Spominjajte se
Narodnega Doma
v Trziču!

Lekarna
pri **„Mariji Pomagaj“**
v LITJI

priporoča sledeča izvrstna in že mnogo let preizkušena zdravila:

Protinski ali udov cvet olajša bolečine v križu, rokah in nogah ter krepi telo po dolgi hoji in težkem delu. — Stekl. 80 v., tucat 8 K.

Želodečne kapljice lahko odvajajo, vzhajajo slast do jedi, razvarjajo sliz in krepe želodec. — Steklenica 40 vin., tucat 4 K, 3 tucati le 10 kron, 5 tucatov 16 kron poštne in zavojnine prosto.

Litijski prsni sok ali sok zoper kašelj pomešan s podfosforno-kislim apnenim železom. — Steklenica 1 K, tucat 10 K, 2 tucata 19 K poštne in zavojnine prosto.

Odvajalne kroglice ne bi se smelo pogrešati v nobenem gospodinjstvu; osvedočile so se pri zaprtju človeškega telesa in težki prebavi. — V škatuljah po 40 vin., en zvoj s 6 škatuljami 2 K.

Kapljice zoper krč ublažujejo krč, oživljajo, krepe in pomirjajo želodec. — Steklenica 50 vin., tucat K 4'60.

Tinktura zoper kurja učesa odstrani kaj hitro mučna kurja očesa, bradavice, žulje in ozeblino. — Steklenica 70 vin., tucat 7 K.

Gg. kmetovalec priporoča posebno dobro znano živinsko in prašičevo stopo, ki služi obenem kot zdravilo in je poleg tega tudi dobro znan redilni pri pomoček. Ako hočete imeti lepo, pitano in zdravo živino, poslužujte se edino priporočljivega mojega praška «Svillin». — 1 zavoje 60 vin., 5 zavojev K 2'40, 10 zavojev K 4'60 in zavojnine prosto. — Trgovcem se dovoljuje zdaten popust.

Dalje so v zalogi vedno sveža homeopatična in tudi vsa tu- in inozemska zdravila.

Zdravila se razpošiljajo takoj vsak dan sveža po pošti na vse kraje. Zahvalna in pripoznalna pisma dohajajo vsak dan in so draže volje na razpolago. Pisma naročila z dežele prosim naslovljati

lekarna **Mr. Ph. Kluko Brill** v Litiji
založnik c. kr. državnih uradnikov.

Josip Pogačnik
krojaški mojster
Radovljica št. 41
Jesenice št. 20

priporoča cenjenemu občinstvu svojo delavnico v izdelovanje vrst oblek za gospode, uradniških uniform, salonskih, turistovskih in kolesarskih oblek in ogrinjal ter havelokov. Vedno bogata zaloga angleškega, francoskega in brnskega sukna. Naročila se izvršujejo po najnovejšem kroju točno in poceni. Tudi se sprejemajo popravila. Za dobro in natančno mero se jamči. Specijalist v izdelovanju frakov in salonskih oblek. Istotam se dobe tudi vsakovrstni dožniki in solnčniki najboljšega izdelka ter se sprejemajo tudi popravila. 134-1

Na znanje!

Slav. občinstvo v mestu in na deželi prosim, da odslej naprej pride k zdravniškim ordinacijam če mogoče le dopoldne, ker popoldan rabim čestokrat v zdravniške svrhe na deželi. S tem se izogne morebitnemu nepotrebному čakanju.

Dr. E. Globočnik v Kranju.

Sprejme se takoj v delo,

2 ključavničarska 2

pomočnika.

Ivan Sartori
ključavničar v Radovljici.

133-1

Priporočilo.

Slavnemu p. n. občinstvu v mestu kakor v okolici uljudno naznanjam, da prodajam od 1. Julija naprej po znižanih cenah, in sicer:

goveje meso kilogram à 1 K 24 v.

telečje „ „ „ „ à 1 „ 52 „

brez razlike katerekoli vrste. — Tudi se na željo p. n. občinstva pošilja isto na dom.

Nadejajoč se, da me slavno p. n. občinstvo z mnogobrojnimi naročili počasti ter mi nakloni s svojimi naročili čim večje zaupanje, biležim

121-2

spoštovanjem

Lovrenc Pristavec

mesar.

Kranj, dne 30. junija 1906.

Pfaff-ovi šivalni stroji

so najboljši za družinsko rabo.

Šivajo, pošivavajo, vežejo. — So nedosežni za obrtne svrhe. — Šivajo naprej in nazaj. — Teko na kroglicah!

Glavno zastopstvo:

Frančišek Tschinkel

Ljubljana
mestni trg 19.

131-1

Kočevje
na gradu.

Pivovarna
G. Auer-jevih dedičev
v Ljubljani

priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje izborno

marčno in na bavarski način varjeno pivo

v prid družbi sv. Cirila in Metoda

75-31

Dobro ohranjeno kolo

se vsled odhoda iz Kranja proda po
113-3 jako nizki ceni

Več se zve v upravnistvu «Gorenjca».

Učenca

ki je sposoben za trgovski stan ter nekoliko
nemščine več, sprejme

J. Razboršek

116-2 trgovec v Šmartnem pri Litiji.

Leksikon

še dobro ohranjen, se proda po zelo

nizki ceni. 114-3

Več se zve v upravnistvu «Gorenjca».

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič

Ljubljana, glavni trg št. 5.

105-5

— Največja in najlepša —

zaloga konfekcij

za gospode in dečke.

Dalje tudi vedno zadnje novosti za
dame in deklice **po jako nizkih cenah.**

Kaj je
SEYDLIN?

Priznana najboljša, po najnovejših
izkušnjah higienije sestavljena in večkrat
odlikovana kozmetična

ustna voda.

Dobiva se pri gg. I. Krašovicu, A. Trevnu
ter gospe Jerici Morič.

Izdelovalc: O. Seydl, Ljubljana, Špi-
talske ulice 7. 76-37

Velika zaloga koles, šivalnih strojev in izgotovljenih oblek

za gospode
in dečke.

Slav. občinstvu uljudno naznanjam,
da sem založil poleg šivalnih strojev in koles tudi
veliko izgotovljenih oblek
za gospode in dečke dobrega dunajskega izdelka
99-5 v veliki izbiri.

Obenem naznanjam, da se dobe **kolesa popolnoma nova**
od 65 gld. naprej, **šivalni stroji pa že od 45 gld. naprej.**
Velike važnosti je tudi **stroj za pletenje nogovic, spodnjih**
jopic i. t. d., ki je zelo pripraven za vsako večjo družino,
na katerem se lahko v enem dnevu naplete 6—8 parov
novih velikih nogovic; tudi stare se lahko podplete zelo
hitro. Pouk preskrbim vsakemu cenj. kupcu brezplačno
ter se ga lahko nauči v teku 4—6 dni. — Umetno ve-
zenje in pletenje na šivalnih strojih se poučuje vsak dan
v moji hiši **zastonj.** — Da so šivalni stroji, kakor „Adler“,
„Bobbin“, „Ringšif“ i. t. d., katere prodajam jaz, ravno
tako dobri in še celo boljši od drugih strojev, koje pro-
dajajo druge tvrdke. Vrhutega so pa moji stroji še 20 %
cenejši. To pričajo mnoga zahvalna pisma od boljših kro-
jačev in šivilj, ki so kupili stroje pri meni.

Priporočam se sl. občinstvu, da se ozira pri nakupu
na mojo zalogo, kjer se najbolje in najceneje kupi, ter
prepriča, da so moja zagotovila resnična.

Lovrenc Rebolj v Kranju, glavni trg št. 189.

Mavricij Smolej

urarp in trgovec na Jesenicah

priporoča svojo veliko zalogo

pravih švicarskih žepnih ur

vsake vrste, dalje **budilke, ure z nihalom, prstane in**
veržice i. t. d. po najnižjih cenah.

Popravila se izvršujejo v lastni delavnici, točno in
po nizkih cenah.

Precizijske ure kakor: Schaffhausen srebrna
od gld. 19.50 naprej. «Intact» srebrna od
gld. 14.50 naprej. «Omega» srebrna od gld.
14.— naprej. Sistem «Roskopf» ure od
gld. 2.40 naprej. — Prava zlata ženska ura
od gld. 9.75 do 18.—. Enaka s 3 pokrovi
od gld. 15.— do 29.—. Srebrna pancir ve-
rižica 100 gr. težka gld. 4.90, 50 gr. gld. 2.50.

Ceneje kot povsod drugod!

Potrebščine za kolesa in gramofone.

97-6

Zaradi kakovosti in
nizke cene priporo-
čam posebno preci-
zijsko uro «Intact».

Rastlinski liker

in rastlinska grenčica

„Jelen“

sta sestavljena iz najzdravilnejših planinskih rastlin,
podpirata in pospešujeta prebavo, krepiata želodec in
ž njim celo človeško telo ter sta vsled teh svojih
odličnih lastnosti najboljša izdelka te vrste.

Edini izdelovatelj:

122-2

Anton Jelenec v Idriji

imetelj rastlinske destilacije „Jelen“.

Naznanilo.

C. kr. priv. avstr. zavarovalna družba „Dunav“ na Dunaju naznanja s tem p. n. občinstvu, da je

s 1. julijem t. l. g. Rudolfu Kokalju

ki je že čez 10 let glavni zastopnik družbe v Kranju, poverila

 glavni zastop z razširjenim delokrogom

to je vodstvo vsega poslovanja za sodne okraje:

**Kranj,
Kamnik,
Škofja Loka,
Radovljica,
Tržič,
Kranjska gora.**

Gospod Rudolf Kokalj bode izdeloval od sedaj naprej v imenu družbe zavarovalne pogodbe in samostavno občeval s zastopniki; pooblaščen je tudi nastavljeni nove zastopnike in sploh reševati vse zastopniške zadeve.

Zaupanje, katero uživa gospod Rudolf Kokalj, in znana kulantnost naše družbe jamči nam, da bodejo prizadeti krogi sprejeli s posebnim zadovoljstvom to novo naredbo, ki jim nudi priložnost reševati vse zavarovalne zadeve posebno ugodno in točno.

Naša družba sprejema vsakršna zavarovanja in se dobe pojasnila o vseh zavarovalnih zadevah pri glavnem zastopu ali pa pri zastopnikih.

**C. kr. priv. avstr. zavarovalna družba „DUNAV“
na Dunaju.**